

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 noiembrie

Seria I, Anul XX, Nr. 5 (229), 2012

NOUA BISERICĂ DIN ORADEA

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Episcopul Vasile Erdeli - pag. 4-5;

Monedă aniversară Cardinal Alexandru Todea - pag. 6.

Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

În perioada 31 oct. – 1 nov. 2012 s-au desfășurat la Blaj lucrările sesiunii de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

Lucrările Sinodului au debutat cu celebrarea Sfintei Liturghii, la care au participat toți episcopii greco-catolici din România, alături de preoți și credincioși. Celebrarea euharistică a marcat începutul Anului Credinței în Biserica Greco-Catolică, cu această ocazie începând și pelerinajul la moaștele Sfinților Apostoli, care vor fi purtate în toate eparhiile Bisericii noastre.

Sinodul a fost condus de Preafericirea Sa Cardinalul Lucian, abordând probleme cu caracter pastoral, liturgic, educativ, administrativ și ecumenic. PS Virgil Bercea, care a reprezentat Biserica noastră la cea de-a XIII-a Adunare generală ordinară a Sinodului Episcopilor, cu tema *Noua Evanghelizare pentru transmiterea credinței creștine*, desfășurat la

Vatican între 7 și 28 octombrie 2012, a făcut o prezentare a evenimentelor de la Roma din această perioadă. Sinodul a tratat teme canonice și de disciplină ecleziastică, teme de învățământ religios liceal și universitar, teme organizatorice și administrative, precum și unele probleme ale diasporei.

O temă constantă a Sinodului o reprezintă formarea clericilor în țară, dar și a celor care studiază la Colegiul Pontifical „Pio Romano” din Roma. Sinodul l-a numit pe PS Mihai Frățilă ca responsabil de acest Colegiu. Sinodul a hotărât ca Monseniorului Maurizio Malvestiti, subsecretarul Congregației pentru Bisericile Orientale – Roma să îi fie acordat titlul de Arhimandrit. De asemenea, s-a discutat despre stadiul procesului de beatificare a Episcopilor morți în închisorile comuniste. S-a dezbătut problema corectării textelor liturgice și a aducerii limbajului lor la zi.

Referitor la alegerile parlamentare programate pentru luna decembrie a anului în curs, Sinodul Episcopilor îi îndeamnă pe toți credincioșii, dar și pe toți oamenii de bine, să-și exercite dreptul la vot și să voteze pe acei candidați care promovează valorile Evangheliei, ale demnității umane, care sprijină familia și respectă viața, care promovează binele comun și dreptatea bazată pe adevăr și solidaritatea cu cei lipsiți, care promovează pacea, valorile eticii creștine și Creația lui Dumnezeu.

Sinodul Episcopilor se reunește în sesiune ordinară de două ori pe an; s-a stabilit ca următoarea sesiune să aibă loc în perioada 27-29 mai 2013, la Blaj.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție

ioanfpop@gmail.com

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, Ioan Dărăbăneanu, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Pr. William A. Bleiziffer
Notar al Sinodului Episcopilor

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Iubirea este un dar

4.11.2012

Iubiți frați și surori,

Evangelia din această duminică (Marcu 12,28-34) ne repropune învățătura lui Isus despre cea mai mare dintre porunci: porunca iubirii, ce este dublă – a-l iubi pe Dumnezeu și a-l iubi pe aproapele. Sfinții, pe care i-am celebrat de curând pe toți împreună într-o celebrare solemnă unică, sunt tocmai cei care, având încredere în harul lui Dumnezeu, caută să trăiască în conformitate cu această lege fundamentală. Într-adevăr, porunca iubirii poate fi pusă în practică pe deplin de către cei care trăiesc o relație profundă cu Dumnezeu, așa cum un copil devine capabil să iubească pornind de la o relație bună cu mama și cu tata. Sfântul Ioan de Avila, pe care l-am proclamat de curând Doctor al Bisericii, scrie astfel la începutul Tratatului său despre iubirea lui Dumnezeu: “Ceea ce face în principal ca inima noastră să îl iubească pe Dumnezeu este conștientizarea profundă a iubirii pe care El a manifestat-o față de noi... Acest lucru, mai mult decât să aducă beneficii materiale, determină inima noastră să iubească, pentru că cel ce dă altuia un lucru, îi dă ceva ce posedă, dar cel care iubește se dăruiește pe sine cu tot ceea ce are, fără să îi rămână nimic altceva de dat”.

Înainte de a fi o poruncă, iubirea este un dar, o realitate pe care Dumnezeu ne face să o cunoaștem și să o experimentăm, astfel încât, asemenea unei semințe, să poată încolți și înlăuntrul nostru și să se dezvolte în viața noastră. Dacă iubirea lui Dumnezeu a prins rădăcini profunde într-o persoană, aceasta este în măsură să iubească chiar și pe cine nu merită, exact așa cum face Dumnezeu cu noi. Tatăl și mama nu își iubesc copiii doar când aceștia merită, ci îi iubesc întotdeauna chiar dacă, așa cum este normal, îi fac să înțeleagă atunci când aceștia greșesc. De la Dumnezeu învățăm să iubim întotdeauna doar binele și niciodată răul. Învățăm să îl privim pe celălalt nu doar cu ochii noștri ci cu privirea lui Dumnezeu, care este privirea lui Isus. O privire care pleacă din inimă nu se oprește la suprafață, ci merge dincolo de aparențe și reușește să surprindă așteptările profunde ale celuilalt: așteaptă să fie ascultat, să primească o atenție gratuită; într-un cuvânt, așteaptă iubire.

Are loc însă și parcursul invers: deschizându-mă față de celălalt așa cum este, mergând în întâmpinarea lui, arătându-mă disponibil față de el, eu mă deschid și spre cunoașterea lui Dumnezeu, spre a simți că El există și este bun. Iubirea față de Dumnezeu și iubirea față de aproapele sunt inseparabile și se află într-un raport reciproc. Isus nu a inventat-o nici pe una nici pe cealaltă, ci a revelat că acestea două constituie de fapt o unică poruncă, și a făcut aceasta nu doar cu cuvântul, ci mai ales prin mărturia propriei vieți: însăși Persoana lui Isus și întregul Său mister întrupează unitatea iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele, la fel ca și cele două brațe ale Crucii, cel vertical și cel orizontal. (...) Iubiți prieteni, prin mijlocirea Preacuratei Fecioare Maria, să ne rugăm pentru ca fiecare creștin să știe să își arate credința în unicul Dumnezeu adevărat printr-o clară mărturie a iubirii față de aproapele.

Încrederea în Dumnezeu

11.11.2012

Dragi frați și surori!

Liturgia Cuvântului din această duminică ne prezintă figurile a două văduve ca modele de credință. Ele sunt prezentate în paralel: una în prima Carte a Regilor (17,10-16), alta în Evangelia lui Marcu (12,41-44). Ambele femei sunt disperat de sărace și tocmai în acest context demonstrează o mare credință în Dumnezeu.

Prima apare în ciclul istorisirilor despre profetul Ilie. În timpul foametei, Ilie primește ordin de la Dumnezeu să meargă într-o zonă de lângă Sidon, adică dincolo de Israel, în teritoriul păgân. Acolo el o întâlnește pe această văduvă și îi cere apă să bea și ceva de mâncare. Ea îi spune că are doar puțină făină și o picătură de ulei, dar deoarece profetul insistă și îi promite că, dacă ascultă de el, nu îi va lipsi făina și uleiul, ea va face ce i s-a cerut și este recompensată. A doua văduvă, cea din Evangelie, este observată de Isus în Templul din Ierusalim, lângă vistierie, unde oamenii își puneau ofrandele lor. Isus vede că această văduvă pune două monede în cutie; își cheamă apoi discipolii și le explică faptul că darul ei este mai mare decât al celor bogați, deoarece ei dau din preaplinul lor, pe când văduva a dat din “puținul din care trăia” (Marcu 12,44).

Din aceste două episoade biblice putem să tragem învățături prețioase despre credință. Este vorba de atitudinea interioară a celor care îl au la temelie vieții lor pe Dumnezeu, pe Cuvântul Său, și care se încred total în El. În antichitate văduvele trăiau în condiții extrem de grele. Din acest motiv în Biblie văduvele și orfanii sunt cei de care Dumnezeu are grijă în mod special: ajutorul lor pământesc s-a terminat, dar Dumnezeu este Soțul lor și Tatăl lor. Cu toate acestea, Scriptura spune că nu este suficientă condiția obiectivă de nevoie, în acest caz faptul de a fi văduvă: Dumnezeu cere mereu adeziunea noastră de credință, exprimată prin iubirea față de El și față de aproapele. Nimeni nu poate fi atât de sărac încât să nu poată să dea ceva. Și de fapt ambele văduve de astăzi își demonstrează credința prin fapte de caritate: una față de profet, alta dând pomană. În acest fel ele atestă imposibilitatea separării credinței de caritate, a iubirii de Dumnezeu de iubirea pentru aproapele – așa după cum ne-a amintit Evangelia din ultima duminică.

Sfântul Papă Leon cel Mare, a cărui sărbătoare am celebrat-o ieri, spune astfel: “Pe scala dreptății divine nu cantitatea darurilor cântărește, ci greutatea inimii. Văduva din Evangelie a dat două monede în cutia din Templu și astfel a depășit pomană bogăților. Nici un act de bunătate nu este fără valoare în fața lui Dumnezeu, nici un act de milostivire nu rămâne fără roade” (Sermo de jejuniis dec. mens., 90, 3). Fecioara Maria este exemplul perfect al celor care se oferă pe sine în întregime, încredințându-se lui Dumnezeu; cu această credință își spune acel ‘Sunt aici’ în fața îngerului și acceptă voința lui Dumnezeu. Fie ca Maria să ne ajute pe toți în acest An al Credinței și să întărească încrederea noastră în Dumnezeu și în Cuvântul Său.

Otilia BĂLAȘ

Episcopul Vasile Erdeli 1843-1862

„În zile mari și grele se cunosc oamenii cei mari și vrednici a înfrunta vijelia și răutatea lor, și de a conduce cu mână tare și sigură printre valurile furtunoase ale vieții corabia instituțiilor în fruntea căroră au fost chemați de către Providența dumnezeiască”, sunt cuvintele prin care Iacob Radu deschide capitolul închinat Episcopului de Oradea Vasile Erdeli, în lucrarea sa „Istoria Diecezei Române Unite a Orăzii Mari”.

Episcopul Vasile Erdeli ne-a lăsat o moștenire morală însemnată și ne-a deschis drumul capacității de a distinge, la oameni, adevăratele valori sufletești, judecata sănătoasă, munca serioasă și devotamentul. Cunoscându-i viața, ne întoarcem spre momente din istoria Bisericii noastre, istorie ce nu este drept să fie neglijată sau uitată, istorie în care găsim repere pentru drumul nostru de azi și de mâine.

S-a născut la 1 august 1794 în localitatea românească Macău, azi în Ungaria. Gimnaziul și liceul le-a urmat la Timișoara și Oradea, aici fiind elev al Seminarului Greco-Catolic. A studiat un an Dreptul la Academia din orașul nostru, anul I la Teologia latină, anul al II-lea l-a continuat la Facultatea de Teologie a Universității Regale din Budapesta și următorii doi ani la Viena. În 1820, la 20 noiembrie, este sfințit preot celib. Foarte scurt timp va lucra în cadrul Episcopiei de Oradea, ca în același an Episcopul Samuil Vulcan să-l numească paroh la Beiuș. Aici va rămâne până în 1829, când este transferat ca paroh în Oradea-Olosig.

Pentru activitatea sa cu totul remarcabilă, în 1835 a fost numit canonic al Capitlului. I s-au încredințat multe responsabilități, a fost și rector al Seminarului, având meritul *„de a fi socotit cel mai vrednic rector”*. Grija cu totul deosebită pentru Seminarul orădean a avut-o și după ce a ajuns episcop.

A fost consacrat arhiepiscop în ziua de Rusalii a anului 1843, la Blaj, de către Episcopul Ioan Lemeni, asistat de către Canonicele Ioan Corneli, iar în duminica următoare *„a fost instalat cu mare solemnitate”* Episcop al Diecezei de Oradea. Cuvântul rostit cu această ocazie a impresionat profund. A vorbit în latină - a vorbit teologul, oratorul, preotul cu suflet larg și înțelegător, episcopul, cu înțelepciune și inițiative. Prima *„Pastorală”* a fost destinată preoților, pe ei îi vrea desăvârșiți ca să poată realiza împreună misiunea Bisericii. Le amintește chemarea lor și le pune în față toate datoriile unui preot catolic: a locui în parohie, a celebra Sf. Liturghie și în cursul săptămânii, nu numai în duminici și sărbători, studiul permanent de specialitate, lectura operelor de valoare din literatura universală, stăpânirea unei culturi generale cu largi orizonturi, un comportament distins, viață

de familie exemplară, purtarea obligatorie a reverendei/preoții săi, adevărate modele pentru societate. Preoților le interzice orice preocupări politice, singura preocupare fiind cea spirituală. Ține să menționeze și datoria preoțelor de a fi exemple frumoase în parohii.

Cu astfel de preoți, cu un Capitlu bine ales, din care au făcut parte Iosif Pop Sălăjanul, viitorul episcop, Ioan Vancea, mitropolitul de mai târziu și Ioan Corneli, a început să lucreze pentru Dieceza sa, cu energie și devotament, pornind de la cunoașterea parohiilor, a școlilor confesionale, a numărului credincioșilor, a stării lor morale, a situației văduvelor de preoți și a orfanilor; era o muncă chibzuită, ordonată, cu măsuri în spirit de continuitate. Din 1858 catehezele pentru copii și adulți devin obligatorii, preoții sunt datori nu numai să țină predicile, dar să le prezinte din timp, redactate, pentru control, chiar Episcopului. Asupra predicilor va reveni în numeroase *„Pastorale”*, considerându-le foarte importante pentru *„luminarea tinerimii atât în școală, cât și în Biserică, căci de la creșterea și luminarea ei atârână înflorirea religiunii și a moralității și prin aceasta și viitorul Bisericii”* (Iacob Radu, „Istoria Diecezei Române Unite a Orăzii-Mari”, 1777-1927, Oradea, p.112). Curatorii din parohii trebuiau să aibă o stare materială bună, un grad de cultură și o morală exemplară, activitatea lor administrativă, situația averii Bisericii, consem-

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

nate în acte oficiale, erau sub controlul Episcopiei.

Episcopul Vasile Erdeli și-a cunoscut deplin Dieceza; prin vizitațiile canonice a străbătut toate parohiile, și Dieceza de Oradea cuprindea și Banatul, și ținuturile sătmărene. Rezultatul acestor vizitații a fost revenirea multor parohii la Biserica Greco-Catolică. Între 1832-1848, numărul acestor parohii a crescut de la două la douăzeci și două, apoi la douăzeci și șase, cu 14.052 de credincioși. Pentru Banat și Bihor însemna și o salvare a parohiilor românești din stăpânirea clerului sârbesc asupritor. Datorită efortului său, s-au zidit 21 de biserici și s-au reparat 29, s-au ridicat 44 de case parohiale, un număr însemnat de școli confesionale și locuințe pentru cantori, a înzestrat parohiile cu cărți rituale tipărite la Blaj.

A trăit „*vremile tulburi și vijelioase*” ale anului 1848, dar a avut parte și de mulți ani senini când, ca un adevărat părinte sufletească, a luat decizii hotărâtoare pentru Biserică și neam. Astfel, în 1849, introduce la Gimnaziul din Beiuș limba română ca limbă de predare în locul celei latine. Tot Episcopul Vasile Erdeli este cel care „*obține de la guvernatorul Ungariei, arhiducele Albrecht, înființarea catedrei de limbă și literatură română la Universitatea din Budapesta, numindu-l profesor pe Alexandru Roman, care din 1850 predase limba română la Liceul Premonstratens din Oradea*” (Pr. prof.dr. Ioan M. Bota, „Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești de la origini până astăzi”, ediția a II-a, Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2003, p. 420). Și tot Episcopul Erdeli este acela care „*sfătuieste*” și chiar „*ordonă*” ca toate actele oficiale din Dieceză să fie scrise în limba română și cu litere latine.

Tăria credinței catolice și loialitatea față de Roma i-au condus viața de preot și episcop. Gândirea și trăirea credinței se pot cunoaște și din „*Pastoralele*” sale. Una dintre cele mai frumoase este cea din 27 martie 1855, în care prezintă Decretul dogmatic „*Ineffabilis Deus*”, despre Imaculata concepere sau zămislirea fără de prihană a Preacuratei Fecioare Maria, a cărei evlavie o recomandă și face să fie răspândită în Dieceză.

Conștient de răul creat prin despărțirea românilor de Biserica Romei, nu a încetat să pună în lumină pericolul venit din partea grecilor și a sârbilor „*care i-au întunecat simțul național și i-au corupt limba răpindu-i literele străbune*”, iar „*din școalele răsăritenilor, călugări greci și sârbi nici o lumină, fără numai ceață s-au lăsat*” (Iacob Radu, op.cit., p.129). Unirea cu Roma, binefacerea ei pentru neam, „*a aprins conștiința de sine între români, au curățit norii cei groși de pre orizontul națiunii române*”. Cu emoție vorbește despre Blaj: „*Mărit să fii tu, Blajule! Înaintea națiunii române sfânt e numele tău, tu ești a doua Romă!*” Școlile Blajului au revărsat credință și lumină, iar oamenii Blajului, Șincai, Clain și Maior „*cu adevărat sunt nemuritori*”, susține Episcopul.

Apreciat de personalitățile de seamă ale timpu-

lui, distins cu titlul de baron, Episcopul a fost vizitat, dar deopotrivă și Catedrala sa, Catedrala „Sf. Nicolae”, de Împăratul Francisc Iosif I, în 1852 și 1857, primit strălucit de către Arhiepiscopul. În 1858 Episcopul a primit vizita Nuntului papal, Antonio de Luca. Nuntul a dăruit Catedralei noastre o cruce aurită și împodobită cu pietre prețioase, cruce dintre cele mai valoroase ale Catedralei, cu reliefuri din Crucea Mântuitorului. La Sf. Liturghii arhieresti era dusă în procesiune de către unul din canonici.

Vasile Erdeli are și meritul de a fi susținut înființarea Mitropoliei de Alba Iulia și Făgăraș, de către Papa Pius al IX-lea, prin Bula „*Eclesiam Christi ex omni lingua*”, din decembrie 1853.

În timpul păstoririi nu i-au lipsit însă și amărăciunile - situația este continuă de la 1700: conflictul cu Biserica Ortodoxă. Cu cea sârbească, în frunte cu patriarhul care se considera stăpânul ortodocșilor, mai ales al celor din Banat și Bihor, și care, prin preoți și călugări misionari, acționa împotriva Unirii. Inteligent și energic, Episcopul a reușit să contracareze răul. Biserica Ortodoxă Română avea împotriva Bisericii Unite practici folosite și azi. În comunele trecute la Unirea cu Roma, dacă erau și ortodocși, aceștia nu permiteau înmormântările uniților în cimitire, iar Episcopul Aradului a interzisă să se tragă clopotele pentru uniți! Iacob Radu comentează dureroasa realitate: „*Dar pentru a vedea astfel de scene scandaloase și nedemne de creștini și oameni civilizați, nu este nevoie să mergem înapoi...*” (Iacob Radu, op.cit., p.142).

Episcopul Vasile Erdeli s-a stins din viață la 27 martie 1862 și a fost înmormântat în cripta Catedralei „Sf. Nicolae”.

Mitropolitul Ioan Vancea, care i-a fost apropiat, i-a schițat portretul subliniind însemnătatea pe care o are în Biserica și Dieceza noastră: „*Memorie vie și fidelă, minte ageră, clară și prevăzătoare; judecată limpede și pătrunzătoare; caracterul ferm, hotărât și statornic. Era iubitor de dreptate până la asprime și severitate, dar bun la inimă, milostiv și îndurător față de cei lipsiți și nevoiași. Bun cunoscător de oameni, abil și iscusit diplomat, își știa alege prietenii și colaboratorii și iscodea ușor gândurile rele ale dușmanilor; pătrundea cu ușurință în miezul lucrurilor și al împrejurărilor folosind cu abilitate momentele prielnice și înlăturând piedicile și greutatea ce îi stăteau în cale [...] Ca și înaintașul său Vulcan, a fost și el zelos îndrumător al instrucției și educației tinerimei, patron și sprijinitor generos al științelor și mișcărilor literare românești...*” Op. cit, p.145).

La 150 de ani de la intrarea în Eternitate a Episcopului Vasile Erdeli, un gând de recunoștință și o rugăciune.

Bibliografie

- 1.Pr. prof. dr.Ioan M. Bota, „Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești de la origini până astăzi”, ediția a II, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2003.
2. Iacob Radu, „Istoria Diecezei Române Unite a Orăzii-Mari, 1777-1927, Oradea, „Chiriașii Tipografiei Românești”, 1932.

Monedă aniversară Cardinal Alexandru Todea

Banca Națională a emis luni, 29 octombrie, la inițiativa Arhiepiscopiei Majore de Alba Iulia și Făgăraș și a Episcopiei de Oradea, în persoana Preafericitului Lucian și a Preasfințitului Virgil, o monedă dedicată aniversării a 100 de ani de la nașterea cardinalului Alexandru Todea (1912 – 2002). Prin aceasta s-a înfăptuit un strălucit act de evidențiere a personalității marcante a cardinalului Alexandru Todea, care a rămas în istoria poporului român prin modul exemplar prin care a reușit să-și trăiască viața în credință, conducând destinul Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, în momente cruciale, atât în perioada de clandestinitate, cât și după această perioadă, când Biserica și-a reluat locul și rolul în conștiința națională.

Emisiunile monetare dedicate marilor personalități prezintă o largă popularitate, prin intrarea acestora în circuitul numismatic intern și internațional. Moneda este turnată în argint pur (concentrație 999‰), are greutatea de 31,103 g, diametrul de 37 mm și cant zimțat. Tirajul este restrâns, de numai 500 exemplare. Moneda este însoțită de o carte-brevet care prezintă rolul Cardinalului Alexandru Todea în istoria poporului român și semnificația momentului aniversar în pagini scrise în limbile română, en-

gleză și franceză. Cartea brevet include și certificatul de autenticitate care este semnat de către Guvernatorul Băncii Naționale a României, domnul Mugur Isărescu și de către casierul central. Monedele sunt ambalate în capsule de metacrilat transparent.

Moneda și cartea brevet au o concepție grafică realizată de expertul Cristian Ciornei de la Banca Națională a României. Moneda are valoarea de 10 lei. Pe avers este înfățișată Catedrala din Blaj, valoarea nominală „10 LEI” și stema României; la exterior, circular, anul de emisiune „2012” și inscripțiile „ROMANIA” și „CATEDRALA SF. TREIME, BLAJ”. Pe revers este redat portretul Înaltpreasfințitului Alexandru Todea și anii între care a trăit, 1912-2002; la exterior, inscripția în arc de cerc „CARDINALUL ALEXANDRU TODEA”.

Baterea acestei monede aniversare urmează altor evenimente majore de cinstire a memoriei celui de-al doilea cardinal român, Alexandru Todea, după tipărirea unui album dedicat împlinirii a 100 de ani de la naștere și a unui volum omagial. Punerea în circulație a monedei se face prin sucursalele din București, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara.

Pr. Florin JULA

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2012

DECEMBRIE

Intenția generală: Pentru ca în toată lumea emigranții să fie primiți, în special de comunitățile creștine, cu generozitate și caritate autentică.

Intenția misionară: Pentru ca Isus Cristos să se reveleze întregii omeniri cu lumina care strălucește din Betlem și care se reflectă pe chipul Bisericii sale.

Ioan MĂGHERUȘAN

Fecioara Maria, mama lumii

În fiecare an la data de 21 noiembrie cea mai mare parte a creștinătății sărbătorim Intrarea în Biserică a Maicii Domnului. Prin această sărbătoare se comemorează aducerea Fecioarei Maria la Templul din Ierusalim. Tot aici va primi vestea cea bună că va naște pe Cristos. În tradiția populară această zi mai este numită Sărbătoarea Luminii. Sărbătoare ne amintește că alegerea Fecioarei Maria pentru a-L naște pe Cristos nu a fost arbitrară. Fecioara Maria a fost continuatoarea unui lung șir de slujitori devotați lui Dumnezeu. Părinții săi Ioachim și Ana erau considerați „drepti înaintea lui Dumnezeu”. Ei s-au rugat cu lacrimi pentru a dobândi un copil, iar Fecioara Maria a fost rodul rugăciunii lor. Ana a făgăduit, încă înainte de a se zămisli, că de va avea un copil, îl va închina lui Dumnezeu.

Când fetița a împlinit vârsta de 3 ani, părinții ei și-au împlinit promisiunea ducând-o la Templul din Ierusalim pentru a fi închinată lui Dumnezeu. În felul acesta cei doi părinți bătrâni își calcă pe inimă, biruie sentimentele firești de părinți și reîntorc lui Dumnezeu darul primit de la El. De la Dumnezeu a venit și pe El să-L slujească. La Templu va petrece și va sfîinți copilăria și adolescența. Iese din lumea oamenilor și intră în lumea lui Dumnezeu ca să se pregătească pentru chemarea înaltă a vieții sale. Înainte de a învăța cum să placă lumii, ea învață cum să se sfințească. Copila învață că nimeni nu este mai sfânt decât Dumnezeu și vrea să fie serva Lui. Pe El îl iubește din toată inima sa de copil nevinovat, cu toate gândurile sale, cu toate puterile sale. La școala credinței s-a pregătit să devină Mama Luminii și a noastră a tuturor.

Isus ne spune: „*Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții*” (In. 8, 12). Isus fiind Lumina lumii, mama Sa după trup, Fecioara Maria este pe drept cuvânt numită Mama Luminii. Biblia nu vorbește despre nașterea și copilăria Fecioarei Maria. Amănunte despre aceste etape ale vieții sale sunt consemnate într-o apocrifă din secolul al II-lea cunoscută sub numele de „*Evangelia după Iacob*”. Maria împlinind 3 ani părinții au adus-o la Templu, chiar dacă era singurul lor copil. Aici a fost întâmpinată de Marele Preot Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul și de alți slujitori.

Pentru a intra în Templu trebuiau urcate 15 trepte. Ritualul iudaic cerea ca iudeii să se oprească pe fiecare treaptă pentru a rosti un psalm. Maria, prin harul divin, a urcat repede toate treptele fără a se mai opri conform ritualului. Luminat de Dumnezeu, Zaharia a întâmpinat-o cu bucurie pe dumnezeiasca copilă. Se spune că el ar fi binecuvântat-o zicând: „Tu ești cea în care Dumnezeu și-a preamărit numele Său între iudei. Tu ești cea în care Dumnezeu va descoperii Mântuirea pe care a pregătit-o poporului Său”. Și Zaharia luând de mână pe Maria a dus-o în cea mai sfântă încăpăre a Templului, în Sfânta Sfintelor, văzând în ea Chivotul Noului Legământ. Acesta era ceva neobișnuit pentru că în Sfânta Sfintelor avea

voie să intre doar Marele Preot, o singură dată pe an, după ce aducea jertfe pentru sine și pentru popor. Intrată în Templu ea s-a pregătit pentru a deveni Templul lui Dumnezeu parcurgând cele trei etape necesare: curățenia, iluminarea și unitatea cu Dumnezeu, corespunzător celor trei încăperi ale templului în care s-a pregătit să devină Mama Luminii și a noastră.

Intrarea în Templu a Mariei înseamnă pregătirea tainică a umanității lui Cristos. În Noul Testament, Maica Domnului este mereu alături de Mântuitorul Cristos, suferind dimpreună cu El, ca mamă, chinurile Golgotei; se bucură de Învierea din morții și de Înălțarea la cer; apoi se alătură Sfinților Apostoli în rugăciune ca Maică a dumnezeiescului lor Învățător și Domn. „*Toți aceștia într-un cuget stăruiau în rugăciune, împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Isus și cu frații Lui*” (Fa. 1, 14). În atmosfera rugăciunii a luat naștere Biserica primară în momentul pogorării Sfântului Spirit peste Apostolii adunați având alături pe Fecioara Maria. Sf. Ioan Evanghelistul, ucenicul mult iubit al Mântuitorului, căruia Fiul lui Dumnezeu I-a încredințat grija pentru Maica Domnului încă dinaintea morții de pe cruce, a cinstit-o ca pe Mama sa și a Bisericii întemeiate la Cincizecime.

Dintre toate femeile menționate de Biblie, numai Maica Domnului a făcut obiectul unor profeții. Prorocul Isaia a prezis că Fecioara va naște pe Mântuitorul: „*Iată, Fecioara va lua în pântec și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*” (Is. 7, 14). Ezechiel a profețit despre Maica Domnului ca Pururi Fecioară în viziunea sa despre noul templu al lui Dumnezeu: „*Poarta aceasta va fi închisă, nu se va deschide și nici un om nu va intra pe ea, căci Dumnezeul lui Israel a intrat pe ea*” (Ez. 44, 2). Ieremia închipuie tot Israelul într-o fecioară care întoarce la Domnul pe Stăpânul ei pentru ascultare, ca să devină „*Locaș al dreptății și munte sfânt*” binecuvântat de Dumnezeu (Ir. 31, 23). Psalmistul o descrie pe Sfânta Fecioară ca pe o împărăteasă care șede de-a dreapta lui Dumnezeu „*Stă-tut-a împărăteasa de-a dreapta Ta*” (Ps. 44, 11). Dreptul Simeon, cunoscând jertfelnicia Maicii domnului, a prezis suferința ei pentru patimile și moartea Fiului său Isus: „*Și prin sufletul tău va trece sabie*” (Lc. 2,35).

Maica Domnului are un loc deosebit în istoria neamului omenesc pentru că este noua Evă curățită de păcatul neascultării prin ascultarea de Dumnezeu la Întruparea Mântuitorului. Biserica fiind numită și Trup al lui Cristos, Maica Domnului este și Maică a Bisericii, a Vieții și a Luminii. Această sărbătoare este o anticipare a Nașterii Mântuitorului. Noul locaș de cult închinat lui Dumnezeu a devenit Biserică, iar sărbătoarea a primit numele de Intrarea în Biserică a Maicii Domnului. Nu există educație mai nobilă, nu există școală mai folositoare decât cea a virtuții, nu există ideal mai înalt decât cel al sfințeniei. Pe acestea Mama Luminii le-a păzit cu multă dăruire și umilință și le-a încununat cu cununa veșniciei.

Conferința „Capcanele diavolului și exorcismele”

În data de 29 octombrie a.c., în Aula Magna a Facultății de Teologie Greco-Catolică, Asociația Tineretului Român Unit, ASTRU Oradea, a organizat o conferință cu tema: „Capcanele diavolului și exorcismele”.

Întrucât acest an este consacrat redescoperirii rădăcinilor credinței, noi, ASTRU Oradea, am lansat o serie de conferințe prin care căutăm semne ale credinței sub diferite forme. În acest sens, în seara zilei de 29 octombrie, atenția ne-a fost îndreptată spre un subiect ce ține de credința noastră și anume, subjugarea materialului de către supranaturalul malefic.

În acest sens, Părintele Anton Cioba a fost invitatul serii. Am ales ca dânsul să expună o asemenea temă întrucât are autoritatea studiului aprofundat în această ramură teologică și, mai mult de atât, este într-o strânsă relație de prietenie cu unul dintre cei mai cunoscuți exorciști ai Romei, Don Gabriele Amorth, autorul cărții: „Exorcistul Romei se destăinuie”.

Având în vedere faptul că existența diavolului constituie un adevăr de credință la fel de important ca și celelalte pe care le cunoaștem, în această seară ne-am oprit atenția asupra unor aspecte legate de această forță malefică și de acțiunea sa în lume.

Părintele Anton ne-a făcut o incursiune în existența lumii diavolilor, ne-a atenționat cu privire la importanța cunoașterii scopului pe care diavolul îl are de îndeplinit și a rolului pe care noi, credincioșii, îl avem. În același timp a subliniat faptul că diavolul a fost în-

vins odată pentru totdeauna de către Isus Cristos. Capcanele diavolului sunt multe, ele constând în ședințele de spiritism, ghicitul în cărți, în cafea, în numere, magia neagră și cea albă, etc. În zilele noastre, se practică aceste lucruri fie din curiozitate, de către tineri, fie pentru „rezolvarea unor probleme” de către tineri și adulți. Toate aceste forme de cunoaștere manifestate prin intermediul supranaturalului malefic, nu sunt altceva decât capcane întinse omului de către diavol.

Părintele Anton ne-a vorbit, de asemenea, despre rugăciunea de alungare a diavolilor, exorcismul: „Exorcismele reprezintă o parte importantă din lupta pe care întreaga Biserică o duce cu dușmanul veșnic. În cadrul exorcismelor Biserica Rugătoare - Pământească împreună cu Biserica Triumfătoare – toți Sfinții și Îngerii din Cer – duc lupta pentru îndepărtarea dușmanului”. Îndemnul părintelui a fost acela de a face cunoștință cu această luptă întrucât doar în momentul în care ne vom cunoaște adversarul, vom putea să-l învingem. De asemenea, ne-a fost atrasă atenția asupra faptului că în timpul nostru, existența diavolului este foarte superficial privită, iar acest fapt nu face altceva decât să-l mulțumească pe ispititor. În felul acesta, credinciosul este obligat să cunoască existența lumii spirituale a diavolilor întrucât cu cât îi recunoaștem mai puțin puterea și existența, cu atât îi este mai ușor să se manifeste.

Ana-Maria GRAD

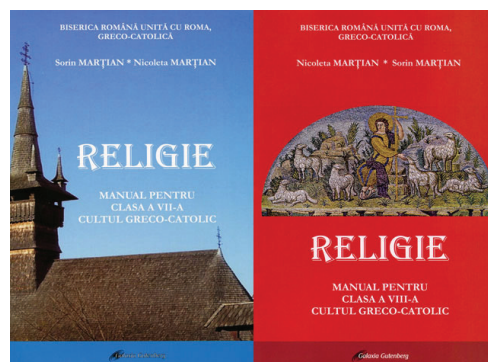
Manuale de religie greco-catolică pentru clasele a VII-a și a VIII-a

Luni, 29 octombrie, au apărut manualele de religie greco-catolică pentru clasele a VII-a și a VIII-a. Manualele au fost tipărite în condiții grafice deosebite la Editura „Galaxia Gutenberg”, cu sprijinul Preasfințitului Virgil Bercea, Președintele Comisiei Sinodale pentru Educație Catolică din cadrul Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Ambele manuale au fost elaborate în conformitate cu programa școlară aflată în vigoare și aprobată de Ministerul Educației. Autorii sunt Nicoleta și Sorin Marțian, cadre didactice la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, respectiv Facultatea de Teologie Greco-Catolică, din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

Manualul pentru clasa a VII-a studiază Istoria Bisericii și este structurat în șapte capitole: Oameni ai credinței în mijlocul lumii, Separarea Bisericii, Reforma Bisericii din Occident, Biserica în secolele XVII-XVIII, Biserica în lumea contemporană și Biserica Greco-Catolică din România.

Manualul pentru clasa a VIII-a redă noțiuni de Catehism și este structurat la rândul lui în opt capitole: Cred în Dumnezeu Tatăl, Cred în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu, Cred în Spiritul Sfânt, Cred în Sfânta Bise-

rică, Cred în iertarea păcatelor, Cred în învierea morților, Cred în viața veșnică și Maria, mama lui Cristos și a Bisericii.

Manualele vor fi distribuite prin intermediul departamentelor de învățământ din cadrul fiecărei episcopii. De asemenea, vor fi postate pe situl profesorilor de religie greco-catolică: <http://www.profesorreligie.ro>

La ora actuală, învățământul greco-catolic primar și gimnazial dispune de manualele de religie pentru clasele I-VIII, iar ciclul liceal de manualul pentru clasa a XI-a. Urmează ca în cel mai scurt timp posibil să fie finalizate și manualele de religie pentru clasele IX, X și XII.

Pr. Florin JULA

Alin CREȚU

Augusto CURY - „Părinți străluciți, profesori fascinanți”

Dr. Augusto Cury, psihiatru și psihoterapeut, și-a dedicat 17 ani din viață cercetării modului în care construiește și se dezvoltă inteligența. Analiza pe care o face societății contemporane ajunge la următoarea concluzie: singurătatea nu a fost niciodată atât de intensă – părinții își ascund sentimentele de copii, copiii își ascund lacrimile de părinți și profesorii se refugiază în autoritarism.

Canitatea de informație și cunoștințe disponibile este mai mare; cu toate acestea, noile generații nu sunt formate pentru a gândi, ci pentru a repeta informații. În cartea sa, „Părinți străluciți, profesori fascinanți”, tradusă și în limba română, dr. Augusto Cury atrage atenția asupra necesității schimbării felului în care se face educația contemporană.

Generația actuală de părinți a vrut cumva să compenseze lipsurile copilăriei lor și a încercat să dea copiilor ce aveau mai bun: cele mai frumoase jucării, haine, plimbări, școli, televizor și calculator.

Alții le-au umplut timpul copiilor cu multe activități educative ca învățarea limbilor străine, informatică, muzică. Intenția este excelentă, însă părinții nu au înțeles că televizorul, jucăriile cumpărate, internetul și excesul de activități blochează copilăria, în care copilul are nevoie să inventeze, să înfrunte riscuri, să sufere decepții, să aibă timp de joacă și să se bucure de viață.

1. Blocarea inteligenței

Sistemul educațional actual aduce foarte multă informație, de cele mai multe ori inutilă. Copiii și tinerii învață cum să opereze cu fapte logice, dar nu știu cum să abordeze eșecurile. Învață să rezolve probleme de matematică, dar nu știu să-și rezolve conflictele existențiale. Sunt antrenați să facă calcule fără să greșescă, dar viața este plină de contradicții și probleme care nu pot fi calculate. Acest lucru se întâmplă pentru că inteligența lor a fost blocată, noi ne-am transformat în mașini de muncit, iar pe ei îi transformăm în mașini de învățat.

2. Utilizarea greșită a funcțiilor memoriei

Prin sistemul educațional actual memoria copiilor este transformată într-un depozit de informație inutilă, iar excesul acesteia blochează inteligența copiilor și bucuria lor de a trăi. Cea mai mare parte a informațiilor pe care le acumulăm nu vor fi folosite niciodată. Numărul actual de școli este mai mare decât în orice altă epocă, însă acestea nu produc persoane care gândesc, și nu e de mirare că elevii au pierdut plăcerea de a învăța.

Pe de altă parte, mediile de informare îi seduc cu stimuli rapizi, gata preparați, care îi transportă pe tineri, fără ca ei să facă vreun efort, în mijlocul diverselor aventuri - sportive, de război, politice sau sentimentale. Bombardamentul acesta de stimuli care vin prin tele-

viziune și internet acționează asupra subconștientului, mărindu-le nevoia de plăceri în viața reală. Astfel, în timp, ei nu mai găsesc plăcere în micii stimuli ai rutinei zilnice și vor căuta stimuli tot mai puternici, trebuind să facă foarte multe lucruri pentru a avea puțină plăcere.

Toate acestea generează personalități fluctuante, instabile și nemulțumite.

3. Informăm și nu formăm

Noi nu îi formăm pe tineri, ci doar îi informăm. Ei cunosc tot mai mult despre lumea în care se află, dar nu știu mai nimic despre lumea lor interioară. Educația este tot mai lipsită de ingredientul emoțional și produce tineri care rareori știu să își ceară iertare, să își recunoască limitele sau să se pună în locul celorlalți. Care este rezultatul? O generație de copii și tineri mai bolnavă psihic decât oricare alta din istoria umanității: copii depresivi, preadolescenți și adolescenți care dezvoltă obsesii, sindroame de panică, timiditate, fobii sau agresivitate. În plus, tot mai mulți dintre ei caută plăcerea de moment în consumul de tutun, alcool și droguri.

Ce este de făcut?

Dr. Augusto Cury ne spune că în ziua de azi nu ajunge să fim părinți buni, ci trebuie să devenim părinți inteligenți. Pentru aceasta ne vorbește despre *șapte deprinderi* ale „părinților buni” și cum trebuie transformate ele de către „părinții inteligenți”.

Părinții buni dau cadouri, părinții inteligenți dăruiesc propria lor ființă

Părinții buni au grijă să satisfacă, în măsura posibilităților lor economice, dorințele copiilor lor. Fac petreceri pentru aniversări, le cumpără pantofi, haine, produse electronice, organizează excursii. Părinții inteligenți dau copiilor ceva incomparabil mai valoros. Ceva ce nu se poate cumpăra cu toți banii din lume: ființa lor, povestea vieții lor, experiențele lor, lacrimile lor, timpul lor.

Părinții care le fac în permanență daruri copiilor lor sunt păstrați în amintire doar pentru un moment. Părinții care se preocupă să le dăruiască copiilor exemple și povești din viața lor rămân de neuitat.

Părinții buni alimentează corpul, părinții inteligenți alimentează personalitatea

Astăzi, părinții buni cresc copii zbuciumați, înstrăinați, autoritari și angoasați, pentru că societatea s-a transformat într-o fabrică de stres. Părinții care nu-și învață copiii să aibă o viziune critică asupra publicității, a emisiunilor de televiziune și a discriminării sociale îi transformă într-o pradă ușoară pentru sistemul

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

acaparator. Pentru acest sistem, copilul vostru nu este o ființă umană, ci un consumator. Pregătiți copilul pentru „a fi”, căci lumea îl va pregăti pentru „a avea”. Ajutați-vă copiii să nu fie sclavii problemelor lor. Alimentați amfiteatrul gândurilor și teritoriul emoțiilor cu curaj și îndrăzneală. Nu le acceptați timiditatea și nesiguranța.

Dacă problemele se pot rezolva, vor fi rezolvate, iar dacă nu, trebuie să ne acceptăm limitele.

Părinții buni corectează greșelile, părinții inteligenți își învață copiii cum să gândească

Vechile corecții și binecunoscutele predici nu mai funcționează. Când deschideți gura să repetați același lucru, declanșați un resort din subconștient care deschide anumite arhive ale memoriei, ce conțin critici mai vechi. 99% din criticile și corecțiile părinților sunt inutile în influențarea personalității tinerilor. A-ți surprinde copilul înseamnă a spune lucruri la care ei nu se așteaptă. De exemplu: copilul a ridicat glasul la voi. Se așteaptă să țipăți și să-l pedepsiți. Dar puteți începe prin a tăcea și a vă relaxa, apoi puteți spune: „Nu mă așteptam să mă superi în felul acesta. În ciuda durerii pe care mi-ai provocat-o, eu te iubesc și te respect mult”. Apoi copilul trebuie lăsat să se gândească.

Părinții buni spun: „Greșești”; părinții inteligenți spun: „Ce părere ai despre comportamentul tău?” „Gândește înainte să reacționezi”.

Părinții buni își pregătesc copiii pentru aplauze, părinții inteligenți își pregătesc copiii pentru esecuri

Părinții buni educă inteligența copiilor lor, părinții inteligenți le educă sensibilitatea. Stimulați-i pe copii să aibă obiective, să caute succesul în studiu, în muncă, în relațiile sociale, dar nu vă opriți aici. Ajutați-i să nu le fie teamă de insuccese. Nu există podium fără înfrângeri. Mulți nu strălucesc în munca lor pentru că au renunțat în fața primelor obstacole, pentru că nu au avut răbdare să suporte un „NU”, pentru că nu au avut îndrăzneala de a înfrunta unele critici, nici umilința de a-și recunoaște greșeala. Perseverența este la fel de importantă ca și capacitățile intelectuale.

Pentru părinții inteligenți, a avea succes nu înseamnă a avea o viață fără greșeli. De aceea sunt în stare să spună copiilor lor: „Am greșit”, „Scuză-mă”, „Am nevoie de tine”.

Părinții care nu-și cer scuze nu-și vor învăța copiii cum să abordeze aroganța.

Părinții buni vorbesc, părinții inteligenți dialoghează ca niște prieteni

A sta de vorbă înseamnă a vorbi despre lumea care ne înconjoară, a dialoga înseamnă a vorbi despre lumea în care suntem: a relata experiențe, a împărtăși ceea ce se află ascuns în inima fiecăruia, a pătrunde dincolo de cortina comportamentelor. Peste 50% din părinți n-au avut curajul de a dialoga cu copiii lor des-

pre temerile, pierderile și frustrările personale.

Nu trebuie să deveniți o jucărie în mâna copilului, ci un prieten foarte bun. Adevărata autoritate și respectul solid se nasc din dialog. Dialogul este o perlă ascunsă în inimă. Ea este scumpă, pentru că aurul și argintul n-o pot cumpăra.

Părinții buni dau informații, părinții inteligenți povestesc istorioare

Captați-vă copiii prin inteligența voastră, nu prin autoritate, bani sau putere. Știți care este termometrul care indică dacă sunteți agreabil? Imaginea pe care o au despre voi copiii și prietenii acestora. Dacă le face plăcere să fie în preajma voastră, ați trecut testul. Odată, una dintre fiicele mele a fost criticată pentru că era o persoană simplă. Se simțea tristă și respinsă.

După ce am auzit povestea ei, mi-am pus imaginația la treabă și i-am spus următoarea pildă: unii preferă un soare frumos pictat într-un tablou, alții preferă un soare real, chiar dacă este acoperit cu nori. Am întrebat-o: ce soare preferi? A ales soarele real. Atunci, am adăugat, chiar dacă unii oameni nu cred în soarele tău, el strălucește. Tu ai lumina proprie. Într-o zi norii se vor risipi și oamenii te vor vedea. Să nu-ți fie teamă că îți pierzi lumina.

Părinții buni oferă oportunități, părinții inteligenți nu renunță niciodată

Părinții inteligenți sunt semănători de idei și nu controlează viața copiilor lor. Ei seamănă și așteaptă ca semințele să germineze. Pe timpul așteptării poate să apară măhnire, dar, dacă semințele sunt bune, vor încolți. Nimeni nu-și ia diplomă în misiunea de a educa.

Înainte, părinții erau autoritari; astăzi sunt copii. Învățați să spuneți „NU” fără teamă. Dacă ei nu aud „NU” de la d-voastră, nu vor fi pregătiți să audă „NU” de la viață. Părinții nu trebuie să cedeze în fața șantajelor și presiunii copiilor. În caz contrar, emoția copiilor va deveni un balansoar: astăzi sunt docili, mâine explozivi.

Trebuie stabilite clar ce aspecte pot fi negociabile. De exemplu, a merge la culcare noaptea târziu în cursul săptămânii și a se trezi devreme pentru a învăța este inacceptabil și prin urmare nu poate fi negociat.

Trăim vremuri grele. Părinții din toată lumea se simt pierduți. Cucerirea planetei sufletului copilului este mai complexă decât cucerirea planetei Pământ.

CELE 7 PĂCATE CAPITALE ALE EDUCAȚIEI:

1. A corecta în public;
2. A exprima autoritatea cu agresivitate;
3. A fi excesiv de critic: a obstrucționa copilăria celui educat;
4. A pedepsi la furie și a pune limite, fără a da explicații;
5. A fi nerăbdător și a renunța să mai faci educație;
6. A nu te ține de cuvânt;
7. A distruge speranța și visele.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Unele cogitațiuni necesită totuși o anumită statură ideatică, o oarecare înălțime a stilului. Altfel cad spectaculos în butadă. Toți trăim bucuriile și depresiile la fel. Doar că le exprimăm puțin diferit. Pe unii îi ajută cuvintele, pe alții îi încurcă.

Cum să te înțelegi cu Dumnezeu dacă nu te poți înțelege cu oamenii? Noi nu șintem decât dovada peremptorie a faptului că totul este posibil. Chiar și imposibilul.

Trebuie să visez enorm pentru a putea trăi cât de cât realist. Scrisul mă ajută să pipăi cu alți ochi și cu alte mâini realitatea. Să o compar cu posibilitatea sa primă, rămasă în eternă așteptare.

Faptul că, chiar în acest moment, pot face aparent orice mă aruncă în dilema libertății. Faptul că, totuși, pot să nu fac nimic mă așează în confortul ei.

Cititorul este îngerul și călăul meu.

Dacă pietrele ar putea vorbi, noi ar trebui să tăcem rușinați.

În scris, cuvintele ajută să bată o inimă care nu s-a născut încă. Nașterea cuvintelor este chiar moartea lor. Scrisul este eternul lor Purgatoriu. Unele cuvinte așteaptă precum niște case pustii să le mai treacă cineva pragul.

Vreau să *scot* timp din orice, chiar și din spațiu.

Dumnezeu nu există, *ne* există. Înafară de noi, totul este dumnezeire. Uneori, Dumnezeu rămâne înafara noastră tocmai pentru că se află în noi. El poate exista chiar și pe baza i-nexistenței noastre. Dumnezeu s-ar putea să fie exact ceea ce noi nu știm că este.

Totul nu este decât *nimicul* său.

Capcana scrisului stă în frumusețea lui aparent fără conținut. (Deși conținutul scrisului este dat tocmai de frumusețea lui).

Ideile au nevoie de *existență* ca noi de aer.

Problema celor mai înalte învățături e aceea că ele nu pot fi practic urmate. Le repetăm cu atât mai des și mai fascinați cu cât ne îndepărtăm de ele.

Termenul care definește cel mai bine cultura română e acela de cîrpeală. Cîrpin pe ici, pe colo, dar nu prea facem nimic „de nou”. Aproape totul e, cu un cuvînt al lui Noica, lăutărism. Într-o cultură mică, totul pare mai mare decât este în realitate. Chiar și ceea ce nu e.

Proștii nu se pot rata decât ca *deștepți*. În rest, evoluează normal.

Mîna este – urmîndu-l pe Aristotel -, organul de simț al sufletului. Cînd scrie, devine una cu sufletul. (Scrisul este un fel de *hemoragie* a sufletului).

Membru de onoare al Academiei Române

Academia Română a ales, prin vot secret, cinci noi membri titulari, patru membri de onoare din țară - printre care filosoful Mihai Sora și cardinalul Lucian Mureșan - și trei noi membri de onoare din străinătate, în Adunarea Generală care a avut loc astăzi, 24 octombrie, informează forul cultural și științific.

Noii membru titulari ai Academiei Române sunt: Constantin Toma (secția de științe biologice), Mihail Cernea (secția de științe economice, juridice și sociologie), Alexandru Boboc (secția de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie), Cornel Țăranu (secția de arte, arhitectură și audiovizual), Gheorghe Păun (secția de știință și tehnologia informației).

Membru de onoare din țară au fost aleși Ioan Căprosu (secția de științe istorice și arheologie), Petre T. Frangopol (secția de științe chimice), Mihai Sora (secția de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie), cardinalul Lucian Mureșan (secția filosofie, teologie, psihologie și pedagogie). Cei trei membri onorifici din străinătate aleși de plenul Academiei Române sunt: Theodor W Hansch, Mihail C. Roco și Ștefan Hell.

Cardinalul Lucian Mureșan s-a născut pe 23 mai 1931, în Ferneziu. După Revoluție și legalizarea Bisericii Române Unite, pe 3 martie 1990, Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit episcop al Episcopiei de Maramureș, fiind, în ordine cronologică, al treilea episcop al acestei eparhii. Lucian Mureșan, arhiepiscopul major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a fost numit cardinal de papa Benedict al XVI-lea, în februarie 2012. Arhiepiscopul Lucian Mureșan este cel de-al treilea cardinal român, după Iuliu Hossu și Alexandru Todea.

În prezent, Academia Română are 78 de membri titulari, 77 de membri corespondenți, 32 de membri de onoare din țară și 88 de membri de onoare din străinătate.

In memoriam - Pr. Pantea Eugen

Nu îți este dat să întâlnești în viață prea mulți oameni care să poarte cu ei liniștea sufletească, omenia și credința în Dumnezeu, răbdător și săritor în a face bine oricui, modest și sfătos, cu mare dragoste pentru nepoți și strănepoți, cum a fost preotul paroh al bisericii greco-catolice din Beliu. Dar, pentru a fi un astfel de om, este necesar să trăiești printre oameni, să suferi alături de ei, să poți discerne ce e bine și ce e rău în tot ceea ce faci și întreprinzi. **Preotul Pantea Eugen** a fost prezent printre credincioși, a renunțat la căsnicie pentru a-și putea oferi toată credincioșia către Dumnezeu, fiind trup cu Biserica.

Până în anul 1946 a cunoscut oamenii din Bihor, activând în localitatea Dumbrava, apoi a slujit cu drag în biserica din Beliu până în 1948, când o serie de preoți greco-catolici au fost nevoiți să părăsească altarele bisericesti, unii suferind mult, alții fiind nevoiți să se ascundă de ochii autorităților din acele vremuri. Părintele Pantea a luat hotărârea de a se feri de necazuri adăpostindu-se prin locuri retrase din apropierea localității Minișul de Sus, unde a fost ajutat de către rudeni și de către alți creștini. Un timp i-a fost mai ușor lucrând ca și contabil la o carieră de diatomit din vecinătatea satului.

Despre regretatul preot Pantea auzi numai cuvinte de laudă din partea celor care l-au iubit și cunoscut. Om modest din toate punctele de vedere: inteligent, săritor la nevoie, împăciuitor, blând și sfătos, modest și dornic de a schimba o vorbă bună cu oricine se întâlnea. Îți părea bine când te întâlneai cu el, la rândul-i și el se bucura. Pe nepoți și strănepoți îi iubea mult; aceștia se țineau scai după el, până la un teren agricol din apropiere, unde munceau împreună, după puterile lor. Timp îndelungat s-a îngrijit cu devotament de fratele său care era suferind.

După Revoluție, la începutul anului 1990, credincioșii greco-catolici din localitate l-au rechemat în fruntea bisericii. Mai târziu, în 1997, a fost ridicat la gradul de canonic onorar de către PSS Virgil Bercea, moment desfășurat în biserica din Beliu.

Sătenii din Beliu își amintesc de casa parohială, pe locul căreia acum se află un bloc de locuințe, unde preotul Pantea aduna copiii, împreună cu învățătorii din sat, pentru a realiza o oră de religie. Odată m-a invitat la el acasă, unde acum locuiește familia Ivuț. Bucuros, am pășit pragul unui mic altar încropit în partea de răsărit a locuinței. Aici se ruga ceasuri întregi, alături fiindu-i mai multe cărți bisericești, o măsută, o candelă aprinsă, o cruce, camera tainică, plină parcă de aer spiritual.

Mai târziu aici îl lua pe strănepotul său Eugen și îi destăinuia din cele sfinte și îl învăța slujbele bisericești; acest strănepot se străduiește azi să fie un bun slujitor, așa cum l-a povățuit unchiul său, când încă îl mai ținea pe genunchi.

Am aflat că se pregătea cu grijă pentru a rosti cuvântul de învățătură în fața credincioșilor. În ultima

perioadă de slujire, lua însemnările scrise pe pagini îngălbenite de vreme și citea emoționat din ele, cu același efect pe care îl producea și prin cuvântarea obișnuită.

A slujit cu dăruire în biserica câțiva ani; ajungea primul, pregătit pentru slujbă și pleca ultimul din biserică. Până la sosirea enoriașilor se odihnea pe un scaun în altar; surprins de către cineva, a mărturisit convins: „aș vrea să mor în biserică”.

A activat în paralel cu noul paroh Constantin Roman până aproape de sfârșitul vieții. Nu a zăcut, dar cu vreo 2-3 ore înainte de a muri și-a simțit sfârșitul mărturisindu-i nepoatei Adelina: „să nu plângi, azi plec neapărat”.

Și s-a stins ca o lumânare, la respectabila vârstă de 91 de ani, în anul 2000, la 21 octombrie.

Dormi în pace, ostaș vrednic al lui Cristos!

Gheorghe JULA

Deschiderea oficială a Anului Credinței

Anul credinței s-a deschis în mod solemn la Oradea sâmbătă, 3 noiembrie a.c., prin Sfânta Liturghie Arhierescă celebrată la Catedrala "Sf. Nicolae" de către PSS Virgil Bercea de la orele 10.00. În același timp s-a celebrat și Sărbătoarea tuturor asociațiilor prezente în Eparhia de Oradea. Organizatorul acestui eveniment solemn al este Biroul Pastoral Eparhial pentru laici.

Au fost prezenți toți preoții Eparhiei, din toate cele 10 protopopiate, care au venit însoțiți de credincioși laici.

Procesiunea a început la orele 09.30 de la Liceul Greco-Catolic "Iuliu Maniu", spre Catedrală.

Cu această ocazie PSS Virgil a acordat unele distincții unor preoți cu merite deosebite în viața Bisericii. Monseniorul Maurizio Malvestiti, subsecretarul Congregației pentru Bisericele Orientale de la Vatican, a primit demnitatea de Arhimandrit, iar Monseniorul Vittorio Formenti, Director al Biroului Central de Statistici al Bisericii Catolice din cadrul Secretariatului de Stat al Vaticanului a primit distincția de *Stavrofor* cu dreptul de a purta Crucea Pectorală. Această distincție a fost acordată și altor preoți din Eparhia de Oradea: pr. Ioan Marian Crișan – coordonator de proiecte din cadrul Episcopiei, pr. Petru Romulus Torjoc – secretarul Episcopiei și paroh în Parohia Sititelec, pr. Ovidiu Duma – paroh al Catedralei "Sf. Nicolae", pr. Constantin Dumitru Selegian – paroh al Parohiei "Sf. Dumitru, Izvorătorul de Mir" din Sânmartin, pr. Ioan Sorin Crăciun – capelan la spitalele din Oradea, pr. Vasile Pâncotan – paroh la Parohia "Nașterea Maicii Domnului" din Haieu, pr. Mircea Boța – inspector fond forestier din cadrul Episcopiei și paroh al Parohiei "Sf. Gheorghe" din Ioaniș, pr. Mihai Vătămănelu OFMConv. – paroh al parohiei "Adormirea Maicii Domnului" (Mănăstirea Franciscană) din Oradea, pr. Silvestru Pogar – paroh al Parohiei "Pogorârea Spiritului Sfânt" din Găloșpetreu, Protopopiatul Ierului.

La finalul celebrării Sfintei Liturghii s-au acordat distincții unor credincioși laici cu merite deosebite datorită implicării lor în viața Bisericii. Dintre aceștia, 15 au primit Crucea Eparhială, cea mai înaltă distincție pe care Biserica o oferă credincioșilor laici. Cei care au primit Crucea Eparhială sunt: prof. Otilia Bălaș de la Reuniunea Mariană, prof. Oana Tuduțe, președinta Federației Acțiunii Catolice din România, Constantin Pantiș, Daniela Păcală – Asociația Generală a Românilor Uniți (AGRU Oradea), Gheorghe și Mariana Popa, Ovidiu Negrea, Cornel Ardelean, Octavian Muth, Alexandru Maxim din Protopo-

piatul de Oradea, Irinel Băjenaru – dirijor al Coralei *Francisc Hubic* din Oradea pentru mai mulți ani, Mi-rela Tomele din partea Biroului Pastoral, Viorel Cazan din Protopopiatul Tășnad, Dumitru Matei din Protopopiatul Ier, Liviu Gârbea și Grigore Grigoruț din Protopopiatul Zalău.

În omilia pe care a ținut-o, PSS Virgil a subliniat anumite aspecte referitoare la aprofundarea credinței, ca dar ce îl primim de la Dumnezeu. Recent întors de la Sinodul Episcopilor de la Roma, Arhierul a împărtășit din experiențele deosebite de comuniune cu întreaga Biserică Catolică din întreaga lume, reprezentată de cei peste 200 de episcopi împreună cu alți 200 de teologi prezenți la Sinod.

După celebrările solemne din Catedrala "Sf. Nicolae", a avut loc un moment artistic în curtea Liceului Greco-Catolic *Iuliu Maniu*, precum și o agapă fraternală.

Evenimentul s-a încheiat prin întâlnirea tuturor preoților din Eparhia de Oradea cu PSS Virgil, moment în care au primit directivele pentru Anul Credinței.

Pr. Anton CIOBA

Întâlnire cu Asociațiile laicale de adulți din Oradea

Luni, 15 octombrie, a.c., între orele 19.00 și 20.00 a avut loc la Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea Întâlnirea Departamentului pentru Adulți al Biroului Pastoral Eparhial cu Asociațiile laicale de adulți din Oradea. Au participat următoarele Asociații: AGRU (Asociația Generală a Românilor Uniți), Asociația Familiilor, „Reuniunea Mariană”, „Viața Ascendentă”, Terțiarii Franciscani, „Crucia-da Euharistică” și Asociația Medicilor Catolici.

Întâlnirea a debutat cu rugăciunea Sfintei Tereza de Avila și cu salutul Pr. Paul Popa, responsabilul Biroului Pastoral Eparhial. A urmat prezentarea participanților și a Asociațiilor pe care le reprezentau, subliniindu-se diferitele activități desfășurate în ultimul an precum și numărul de parohii în care activează.

Pr. Coriolan C. Mureșan, responsabilul Departamentului pentru adulți al Biroului Pastoral Eparhial, a prezentat care sunt activitățile propuse pentru Anul credinței, activități la care sunt invitate să participe și să se implice Asociațiile laicale de adulți. S-a subliniat importanța apostolatului laic și a voluntariatului, a colaborării strânse între grupurile laicale și Asistenții spirituali, a colaborării constante dintre Departamentul pentru adulți al Biroului Pastoral Eparhial și Asociațiile laicale de adulți precum și Asociațiile între ele. S-au propus întâlniri periodice ale Departamentului pentru adulți al Biroului Pastoral Eparhial cu Asociațiile laicale de adulți, precum și o Zi de Reculegere comună și un curs de formare a formatorilor.

D-na prof. Florica Omilescu, de la Departamentul pentru Adulți al Biroului Pastoral Eparhial, a pregătit cu ajutorul celor prezenți o bază de date cu toate Asociațiile laicale de adulți și cu toți responsabili și Asistenții spirituali ai fiecăreia, precum și un calendar cu toate activitățile propuse de aceste Asociații.

Cei prezenți au fost încurajați să participe la Rozarul de 24 de ore de la biserica „Sfântul Gheorghe” din Oradea (20-21 octombrie), la „Școala de evanghelizare” organizată lunar în acest an la Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, la Zilele Acțiunii Catolice (21 – 28 octombrie) care vor culmina cu Seara de veghe din 28 octombrie, seară în care comemorăm arestarea Episcopilor noștri în 1948, precum și la Deschiderea solemnă a Anului credinței în Eparhia de Oradea și Sărbătoarea Asociațiilor din 3 noiembrie.

Întâlnirea s-a încheiat cu o rugăciune către Sfânta Fecioară Maria, Regina Sfântului Rozar.

Biroul Pastoral

Zilele Acțiunii Catolice la Oradea, ediția 2012

Duminică, 21 octombrie 2012, ora 10.00, a avut loc la Catedrala Greco-Catolică „Sfântul Nicolae” din Oradea deschiderea solemnă a Săptămânii Zilelor Acțiunii Catolice cu o Sfântă Liturghie concelebrată de Pr. Antoniu Chifor, rectorul Seminarului Teologic din Oradea, Pr. Ovidiu Duma, parohul Catedralei, Pr. Iuliu Muntean, Vicar Judecătoresc și Asistent spiritual ASTRU Oradea și ACRO tineri, Pr. Coriolan C. Mureșan, Asistent spiritual național al AGRU și al ACRO adulți, Pr. Iosif Balint de la Catedrală și Pr. Gheorghe Bandici. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de către corul Seminarului Teologic „Schola cantorum” iar „Radio Maria” a transmis în direct celebrarea euharistică.

La începutul Sfintei Liturghii Pr. Coriolan C. Mureșan a informat credincioșii despre acest eveniment anual, despre tema „Laici coresponsabili în misiunea Bisericii” și despre motto-ul „Voi sunteți sarea pământului... voi sunteți lumina lumii” (Mt. 5, 13-14).

În meditația sa, părintele rector Antoniu Chifor a subliniat importanța mărturiei creștinilor în lumea de astăzi, făcând legătura între Evanghelia zilei și deschiderea Zilelor Acțiunii Catolice.

La finalul Sfintei Liturghii, reprezentanții AGRU și ASTRU Oradea au proiectat istoricul asociațiilor și activitățile acestora: Pr. Coriolan C. Mureșan a prezentat fondarea și organizarea Acțiunii Catolice din lume și din țara noastră și activitățile ASTRU Oradea, iar Pr. Ovidiu Duma a subliniat evoluția AGRU de la Catedrală. S-a prezentat programul Zilelor Acțiunii Catolice la Oradea pe întreaga săptămână, invitând credincioșii să participe în număr cât mai mare.

Florica OMILESCU

Sfințirea bisericii din cartierul Velența, Oradea

În prezența a câteva sute de credincioși, a peste 60 de preoți și a patru episcopi, PSS Virgil Bercea a sfințit noua biserică greco-catolică din Oradea, cartierul Velența.

Evenimentul s-a desfășurat duminică, 4 noiembrie 2012, cu începere la orele 10.00. Preoții, urmați de episcopii prezenți: PSS Vasile Bizău – episcop eparhial de Maramureș, PSS Mihai Frățilă – vicar al Bucureștilor, PSS Fülöp Kocsis – episcop eparhial de Hajdúdorog și PSS Böcskei László – episcop romano-catolic de Oradea au intrat în procesiune în biserică, unde a început slujba sfințirii bisericii, urmată de Sf. Liturghie.

Sfințirea bisericii, care este o copie fidelă a catedralei greco-catolice din Atena, s-a făcut în două momente diferite. Prima parte a constat în sfințirea pereților exteriori prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir și stropire cu apa sfințită în cele patru laturi ale bisericii.

După acest moment s-a intrat în biserică pentru consacrarea mesei altarului. Aceasta s-a făcut prin introducerea în Altar a hrisovului semnat de episcopii prezenți, a moaștelor Sfântului Sixt al II-lea, urmată de cele trei spălări: cu apă sfințită și săpun, cu vin și cu Sfântul și Marele Mir. După acest moment s-a îmbrăcat masa Altarului cu veșmintele cuvenite și s-au așezat cele necesare celebrării Sfintei Liturghii. Hrisovul a fost citit în biserică pe parcursul consacrării altarului.

Următorul moment a fost sfințirea pereților interiori ai bisericii și a iconostasului și s-a realizat tot prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir și prin stropirea cu apă sfințită.

În cadrul Sfintei Liturghii PSS Virgil a ținut cuvântul de învățătură bazat pe Evanghelia duminicii, mulțumind în același timp tuturor prezenți la eveniment și celor care au contribuit la construcția bisericii: Asociația „Chiese dell’Est” din Italia, Surorile „Ancelle della Chiesa” Palazzolo sull’Oglio, Brescia dar și tuturor celor care într-un mod sau altul au contribuit la zidirea acestei biserici.

Printre invitații de seamă la eveniment, se numără și arhimandritul Maurizio Malvestiti, subsecretarul Congregației pentru Bisericele Orientale de la Vatican, care a transmis un cuvânt de salut din partea cardinalului Leonardo Sandri, prefect al aceleiași congregații, precum și monseniorul Vittorio Formenti, responsabilul Biroului de statistici al Bisericii Catolice, din cadrul Secretariatului de Stat al Vaticanului. A fost de asemenea prezent pr. Antonio Rossi, președintele Asociației „Chiese dell’Est” precum și pr. Luigi Pecchenini, paroh al parohiei “Santa Maria del Sasso” – Cortenuova, Italia.

La finalul celebrărilor au luat cuvântul mai mulți invitați printre care și pr. Antonio Rossi, iar pr. Gavril Buboî, protopop de Oradea și paroh al acestei parohii,

a adus mulțumiri lui Dumnezeu, Preasfințitului Virgil precum și aceluia care au contribuit la construirea acestei biserici.

În semn de prețuire, PSS Virgil a conferit părintelui Gavril spre purtare **Epigonatul**.

Comunitatea greco-catolică din Velența a avut până în anul 1948 ca biserică parohială biserica de pe str. Clujului cunoscută de orădeni ca “Biserica de la barieră” – astăzi în posesia Bisericii Ortodoxe. Comunitatea greco-catolică s-a reorganizat după 1989 și a decis construcția unei noi biserici. Noua biserică are hramul „Schimbarea la față” iar ca protector îl are pe Fericitul Ioan al XXIII-lea.

Biroul de presă

Cristian IOVITA

Sfârșitul lumii în 2012?

Determinarea sfârșitului lumii a fost o preocupare constantă a omenirii din toate timpurile. Acest interes obsesiv se explică prin predilecția omului pentru misterele universului și ale existenței, precum și prin ispita de a transcede limitele impuse în cunoaștere. Îndeosebi în preajma unor ani de tranziție între secole și milenii s-au lansat numeroase speculații privind un sfârșit iminent. Unele dintre acestea au generat adevărate psihoze, cu grave repercusiuni în plan socio-moral. Deși toate s-au dovedit a fi inutile, chiar păguboase, oamenii continuă să tânjească după noi previziuni îndreptându-se spre surse dintre cele mai obscure.

Recent, pornindu-se de la interpretarea calendarului mayas, al cărui ciclu se sfârșește în 20 decembrie 2012, se vehiculează această dată ca moment al sfârșitului istoriei, eveniment ce se va produce în urma unui cataclism interplanetar. Ideea a fost acreditată de pelicula "2012" și excesiv mediatizată, fără a se ține cont de caracterul ficțional și pseudoștiințific al filmului.

Toate speculațiile privind sfârșitul, fie au făcut abstracție de revelația divină, fie au interpretat-o în mod eronat, de aceea, rezultatele au fost de fiecare dată aceleași.

Dumnezeu i-a impus omului încă de la început limite în cunoaștere, fiindcă misterele divine se revelează gradual și omul trebuie să fie pregătit pentru a le primi și a le gestiona optim în scopul mântuirii sale. Omul a nesocotit și nesocotește acest lucru încercând mereu să pătrundă în zone ale cunoașterii care-i sunt interzise.

În privința sfârșitului revelația scripturistică stabilește un principiu: „Despre ziua aceea și despre ceasul acela, nu știe nimeni: nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.” Matei 24:36 Așadar, înțelpciunea divină a stabilit această limită inflexibilă a cunoașterii umane, însă ne-a revelat semnele care vor preceda și însoți acest moment.

Aprofundând Apocalipsa Sfântului Evanghelist Ioan și scrierile Sfinților Părinți deslușim clar evenimentele legate de sfârșitul lumii. Punctul culminant al acestora va fi întronarea lui Anticrist și domnia acestuia timp de “o vreme și vremuri și jumătate de vreme”. Sintagma, care apare în profeția lui Daniel (7,25; 12,7), dar și în Apocalipsă (12,14) a fost interpretată de sfinții părinți ca însumând patruzeci și două de luni, adică trei ani și jumătate.

Anticrist va fi un om ridicat din rândul poporului evreu, un pseudomesia care va constitui un răspuns la criza istorico-religioasă iudaică generată de așteptarea absurdă a lui Mesia. Prin respingerea lui Isus, poporul evreu l-a negat pe Mesia autentic, fiind astfel nevoit să-și fabriceze unul, pe Anticrist. În mâna acestuia se va concentra puterea lumii. Va fi investit în fruntea unui

Foto: <http://ateliericonografie.blogspot.ro/>

guvern mondial și va domni în templul din Ierusalim ce urmează a fi reconstruit cu fidelitate. Antihrist își va concentra acțiunile împotriva lui Cristos și a mlădițelor sale, creștinii, pe care-i va asupra, încercând să le zădărnicească mântuirea. După o dominație de trei ani și jumătate Cristos va veni pe pământ în calitate de judecător. Va avea loc crâncena confruntare finală între Cristos cu poporul său, Biserica, și diavolul cu instrumentele sale, Anticrist, prorocul mincinos și oștirile subordonate lor. La fel ca într-o bătălie consacrată vor fi capturați capii oștirilor, Anticrist și prorocul mincinos și aruncați în iezerul de foc și de pucioasă. Apoi, la scurtă vreme diavolul și demonii săi își vor găsi osânda veșnică în același loc (Apocalipsă 20,10), pierzând orice putere de a mai înfăptui răul și de a tulbura fericirea celor mântuiți. Acesta va fi momentul în care putem vorbi cu adevărat despre sfârșitul lumii.

Dacă urmărim semnele vremii, putem descifra tendințe ce converg spre constituirea unui for mondial care să concentreze puterea absolută (UE și extinderea ei permanentă, Parlamentul European de la Bruxelles, introducerea monedei unice), numai că evoluția este una oscilantă, înregistrându-se uneori chiar regrese, generate de disfuncționalitățile din cadrul acestor organisme.

Teorii conform cărora Anticrist s-ar fi născut deja sau că materialele trebuincioase reconstruirii Templului din Ierusalim sunt pregătite rămân la nivel pur speculativ.

Cert este că evenimentele pe care le-am prezentat anterior trebuie să se petreacă, însă ele implică procese de durată, irealizabile până la sfârșitul anului 2012. Afirmția scripturistică vehiculată de-a lungul vremii că sfârșitul este tot mai aproape a fost și este pe deplin justificată, deoarece momentul este tot mai aproape cu fiecare zi care se scurge. Cât de aproape însă este, nu ne este dat a ști, dar probabil că Dumnezeu ne va descoperi la momentul oportun.

Comemorarea Seniorului Corneliu Coposu

Duminică 11 Noiembrie 2012, în localitatea Bobota, județul Sălaj, a avut loc comemorarea Seniorului Corneliu Coposu, anul acesta împlinindu-se 17 ani de la trecerea lui la cele veșnice.

La eveniment a participat un număr mare de personalități politice ale județului Sălaj și credincioși ortodocși și greco-catolici din Bobota. Slujba de pomenire a fost codusă de un sobor de preoți greco-catolici veniți din parohiile Vicariatului Foraneu al Silvaniei.

Corneliu Coposu s-a născut pe 20 mai 1914, în comuna Bobota, județul Sălaj. A fost secretarul personal și ulterior, secretar al lui Iuliu Maniu. Pe 14 iulie 1947 a fost arestat împreună cu întreaga conducere a PNT, în ceea ce s-a numit „Înscenarea de la Tămădău”. Până în 1956 a fost ținut în arest preventiv, fără să fie judecat. În 1956 i s-a înscenat un proces pentru „înaltă trădare a clasei muncitoare” și pentru „crimă contra reformelor sociale”. A fost condamnat la muncă silnică pe viață. Până în 1962 a fost închis într-un regim de izolare sever la penitenciarul Râmnicu Sărat. În aprilie 1964 a fost pus în libertate, după 17 ani de detenție. În anul 1987, Corneliu Coposu a afiliat PNT, aflat în clandestinitate, la Internaționala Creștin-Democrată (ICD), adresând o cerere în acest sens lui Jean-Marie Daillet, vicepreședinte al ICD.

După 1990 a devenit liderul opoziției, ceea ce l-a transformat în ținta unei virulente campanii de presă. Pe 27 septembrie 1991 este reales președinte al PNTCD, la primul Congres al partidului, iar între 1991 și 1993 a de-

vinit președinte al Convenției Democrate Române. Pe 11 noiembrie 1995 a încetat din viață la Spitalul Universitar din București. Trei zile mai târziu a fost înmormântat la Cimitirul Bellu Catholic, fără funeralii naționale, dar cu sute de mii de români veniți să-l conducă pe ultimul drum.

A rămas fidel până în ultima clipă crezului creștin democrat, Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat și crezului monarhic. În acest sens este emblematică declarația sa: „Am convingerea, și cu ea mă voi duce dincolo, că România va pași pe calea democrației numai prin Monarhie. Avem datoria sfântă să-L aducem pe tron pe Regele nostru.”

La Slujba de pomenire, alături de „președintele moral al românilor”, au mai fost amintiți preoții greco-catolici care au trecut și au suferit în parohia Bobota, și care și-au adus aportul în propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu, dar și la emanciparea credincioșilor: pr. prot. Valentin Coposu, pr. Ilie Borz, pr. Traian Șuta, pr. Virgil Trușă, pr. Leontin Filip.

Fie ca Bunul Dumnezeu să le dea odihna cea veșnică și amintirea lor să rămână din neam în neam!

Pr. Cristian LASLO

Memorialul cultural “Ziua Vulcan-Iriny” la Leta-Mare

Sâmbătă, 4 noiembrie 2012, Autogovernarea Română și Asociația Culturală a românilor din Leta Mare (Létavértes – din Ungaria), au organizat memorialul cultural “Ziua Vulcan-Iriny”. În cadrul acestei festivități sunt elogiați: Iosif Vulcan, Irinyi Ioan și pr. Iustin Popfiu.

Aceste distinse personalități au în comun petrecerea unei părți a vieții lor în localitatea Leta Mare: preotul Nicolae Vulcan (tatăl lui Iosif) fusese paroh în această localitate, urmat de protopopul preot Iustin Popfiu, iar Iriny (Irimie) Ioan (fratele mamei lui Iosif Vulcan) era “fiu al satului”. Punctul comun cu Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea îl constituie apartenența jurisdicțională a Parohiei Greco-Catolice Leta Mare de Oradea, până în anul 1912, când împreună cu 44 de parohii a fost transferată sub jurisdicția Episcopiei Greco-Catolice maghiare de Hajdudorog. Datele istorice confirmă prezența unită în localitate încă din anul 1750, respectiv a unei școli românești din anul 1754. După încetarea Primului Războiului Mondial și încheierea tratatelor de pace, Leta Mare, împreună cu alte 13 parohii rămâne pe teritoriul Ungariei și sub jurisdicția canonică a Episcopiei de Hajdudorog.

Tradiționala festivitate a debutat cu o întrunire la Primăria locală. Ambasadorul Alexandru Micula a elogiato aceste trei persoane, care “au influențat atât istoria locală cât și cea internațională”, prezentându-le ca “modele pentru generațiile tinere”. În contextul în care

“evenimentele se succed rapid, momentele ca de astăzi sunt un timp de răgaz, când avem ocazia să ne gândim la generațiile trecute”.

Festivitatea a continuat cu celebrarea comună a slujbei de pomenire de către protopopul de Leta Mare, pr. Szimicsku Ferenc, și reprezentantul Episcopiei de Oradea, pr. Zima Zorel, paroh de Valea lui Mihai, în limba maghiară și română, spre odihna sufletelor celor comemorați. Momentul liturgic a fost urmat de depunerea de coroane la trei locații: la mormântul preotului Iustin Popfiu, cel al mamei lui Iosif Vulcan - Victoria născ. Iriny, respectiv la placa comemorativă a domiciliului lui Vulcan în localitate.

Sărbătoarea s-a încheiat cu o agapă frățască.

Pr. Zorel ZIMA

Înscăunarea Preafericirii Sale, Cardinal Lucian Mureșan în biserica Sfântul Atanasie din Roma

În luna februarie a.c., în urma Consistoriului Ordinar, Sf. Părinte Papa Benedict al XVI-lea a creat 22 noi Cardinali, printre care și Preafericitul Părinte Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. În cadrul Sf. Liturghii, la fel ca fiecare nou Cardinal, PF Lucian a urcat la altarul Confesiunii Sf. Apostol Petru unde i s-a încredințat bereța roșie, simbol al dăruirii până la vărsarea sângelui din dragoste față de Biserică, inelul de Cardinal, având încrustate figurile Sf. Petru și Pavel și o stea ce o reprezintă pe Preasfânta Fecioară Maria, precum și decretul de numire unde este specificat numele bisericii al cărui titular devenea, și anume biserica Sf. Atanasie din Roma.

Momentul intrării în biserica Sf. Atanasie s-a petrecut în cadrul rânduielii Vecerniei din ziua de 8 octombrie a.c. La intrarea în marea biserică, Preafericirea Sa Cardinal Lucian a fost întâmpinat de către actualul rector și paroh rev. Mons. Manel Nin al Colegiul Grec din Roma și de către rev. Mons. Malvestiti Maurizio, subsecretarul Congregației pentru Bisericele Orientale. La acest frumos eveniment au participat Prefectul Congregației pentru Bisericele Orientale Leonardo Sandri, Preafericirea Sa Sviatoslav Șevciuk, Arhiepiscopul Major al Bisericii Ucrainene, Episcopii Petru Gherghel, Florentin Crihălmeanu, Virgil Bercia, Alexandru Mesian, Claudiu Pop, rectorul Colegiului *Pio Romeno* pr. Gabriel Bubo, Excelența Sa Bogdan Tătaru-Cazaban, Ambasadorul României pe lângă Sf. Scaun, numeroși preoți, credincioși, studenți în Cetatea Eternă, cu toții împărtășind harul momentului istoric pentru Biserica Română Unită și pentru întregul neam românesc.

După rugăciune, Preafericirea Sa Lucian a mulțumit Sfântului Părinte, Papa Benedict al XVI-lea, exprimându-și bucuria pentru faptul că Biserica Greco-

Catolică din România a fost învrednicită de prețuirea Bisericii Romei, spunând: «nu este pentru mine bucurie mai mare decât aceasta după teroarea comunistă de care am suferit în România pentru a păstra intactă comuniunea cu Urmașul lui Petru, conștiința fiind că astfel rămânem credincioși Mântuitorului. Purpura mă învesmăntează și odată cu mine întreaga Biserică Greco-Catolică, ca o veșnică amintire a mărturiei de credință». La încheierea ceremoniei, ambasadorul României pe lângă Sf. Scaun a înmănat Preafericirii Sale Lucian însemnele Ordinului Național «Steaua României» în grad de cavaler. PF Lucian l-a rugat pe dl. ambasador să transmită președintelui Traian Băsescu că

«înalta prețuire a Statului Român nu este doar pentru persoana sa, dar și pentru întreaga turmă mică din România». Distincția acordată, a spus, «este o recunoaștere a poziției clare, ferme, de neclintit, adoptată întotdeauna de Biserica noastră în favoarea adevărului și a credinței, și, deci, în slujba țării». Seara s-a încheiat cu o agapă fraternală oferită de Congregația pentru Bisericele Orientale în saloanele Colegiului grec în onoarea Preafericirii Sale Lucian.

A doua zi, în cadrul unei ceremonii festive și în prezența întregii conduceri a Congregației Orientale s-a inaugurat Colegiul Pontifical «Pio Romeno», după renovarea și reamenajarea acestuia. La sfârșitul ceremoniei, ambasadorul României Excelența Sa Bogdan Tătaru-Cazaban, în numele președintelui Traian Băsescu, a înmănat Cardinalului Leonardo Sandri însemnele Ordinului Național «Steaua României» în grad de Mare Cruce, «în semn de înaltă apreciere pentru contribuția deosebită la dezvoltarea relațiilor dintre România și Sfântul Scaun și pentru sprijinul acordat comunităților românești». Tot cu această ocazie, prin Decretul nr. 318/20.03.2012 semnat de către președintele Traian Băsescu, a fost înmănat Colegiului «Pio Romeno», Ordinul «Meritul Cultural» în grad de comandor, cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la înființarea Colegiului și în semn de înaltă apreciere pentru contribuția deosebită în formarea viitorilor preoți pentru Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, pentru promovarea istoriei și a culturii românești. Distincția a fost înmănată actualului rector Pr. Gabriel Bubo, de către ambasadorul României pe lângă Sf. Scaun, Excelența Sa Bogdan Tătaru-Cazaban.

Activitatea spirituală și culturală a Colegiului

(continuare în pag. 19)

A plecat la Domnul Oprean Ligia

Ligia Oprean, născută la data 06.09.1936 decedată în ziua de --.10.2012 a fost voluntar Caritas. Doamna Ligia a fost cel mai în vârstă voluntar al asociației noastre, însă cu toate acestea este unul din cei mai activi. S-a înscris ca și voluntară în anul 2007, iar de atunci până în prezent a dedicat 328 de ore, în special programului „O masă caldă”. În cadrul acestui program se distribuia zilnic, un prânz cald pentru 30 de beneficiari. Venea de două ori pe săptămână și pregătea tacâmurile, îi primea pe beneficiari și le înmâna caserolele cu mâncare. Deși timpul alocat fiecărui beneficiar nu era mult, doamna Ligia reușea să comunice cu fiecare, ascultându-i și încurajându-i, lucru foarte important pentru beneficiari, care în mare parte erau vârstnici singuri sau bolnavi.

Tocmai de aceea doamna Oprean a și câștigat Premiul Programul „O masă caldă” în anul 2008, iar în anul 2009 a primit Premiul pentru consecvență în cadrul aceluiași program.

În numele tuturor angajaților, voluntarilor și beneficiarilor Caritas îi mulțumim doamnei Livia și îl rugăm pe bunul Dumnezeu să o așeze în cortul dreptilor Săi.

(urmare din pag. 18)

este foarte vie și în prezent, îndeosebi prin grija recitorilor, prin intermediul arhivei, a bibliotecii, a sălii de lectură, a ambianței – a coridoarelor cu tablouri de epocă. Există aici o expoziție fotografică cu toate operele lui Constantin Brâncuși – sursă de cultură provenind de la Societatea Academică Română. De asemenea, în Colegiul «Pio Romeno» se desfășoară anual activități culturale cu ocazia Zilei Naționale a României, organizate prin colaborarea între Colegiu și Ambasada Română pe lângă Statul Italian, sau participări la diferitele celebrări liturgice ale Sfântului Părinte. Colegiul și-a păstrat până în prezent menirea de la începuturile existenței sale, de a oferi tinerilor teologi o formare spirituală înrădăcinată în tezaurul de frumusețe al ritului bizantin și în valorile culturii române, valori întregite de nenumăratele bogății spirituale ale Bisericii Universale, o pregătire în măsură să răspundă și azi exigențelor Bisericii și ale societății române. Bursieri ai acestui Colegiu au fost patru dintre actualii Episcopi ai Bisericii Greco-Catolice: PS Mihai Frățilă, PS Vasile Bizău, PS Florentin Crihălmeanu și Episcopul Curiei Arhiepiscopale, PS Claudiu Pop.

Un elogiu al activității prestigiosului centru de spiritualitate românească a fost adus, în luna mai a anului 2007 de către Sf. Părinte Papa Benedict al XVI-lea, care și-a îndreptat cuvântul spre Colegiul Pontifical *Pio Romeno* din Roma, spunând: «*Salut comunitatea Colegiului Pontifical Pio Romeno care celebrează în aceste zile a 70-a aniversare de la înființare. Dragi prieteni, memoria binelui înfăptuit de această importantă instituție educativă în beneficiul Bisericii catolice în România, să vă fie de încurajare ca să continuați cu un reînnoit avânt în angajarea dedicată renașterii spirituale a Patriei voastre*». Colegiul «Pio Romeno», instituție de în-

vățământ înființată prin bunăvoința Papei Pius al XI-lea pe una dintre cele șapte coline ale Romei antice, numită «Giannicolo». Oficial, *Colegiul «Pio Romeno»* a fost deschis la 6 mai 1937 și a funcționat până în 1950, la doi ani după ce Biserica Greco-Catolică a fost în afara legii de către regimul comunist în România. După mai bine de patru decenii, la 25 martie 1993, la cererea Episcopilor români greco-catolici, «*Colegiul Pio Romeno*» a fost redeschis oficial și a revenit la menirea sa inițială, cea de formare a tinerilor preoți români, greco-catolici.

Luna octombrie se leagă, în fiecare an, de câteva evenimente importante ale Bisericii Greco-Catolice: la 7 octombrie 1698 la Alba Iulia, urmare a Sinodului convocat de către Episcopul Atanasie era semnat actul de confirmare a unirii în credință cu Biserica Romei; la 7 octombrie 1754 se deschideau porțile școlilor Blajului, «fântânile darurilor», (adevărate izvoare de spiritualitate și cultură pentru întărirea credinței românilor transilvăneni, care au constituit leagănul Școlii Ardelene și a iluminismului românesc transilvan); iar la 28 octombrie 1948, întregul episcopat greco-catolic era arestat pentru unitatea în credință cu Biserica Romei, urmând astfel drumul Calvarului. Începând din acest an, la aceste date istorice se înscrie și data de 8 octombrie 2012, când al treilea purpurat al neamului românesc, Preafericitul Părinte Lucian Mureșan, a fost înscăunat în Biserica «Sf. Atanasie cel mare» din Roma, reconfirmând astfel dorința Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, de a întări unitatea în credință și comuniunea cu Biserica Romei. Evenimentul exprimă totodată și prețuirea Sfântului Părinte Benedict al XVI-lea față de «Biserica martirilor și mărturisitorilor pentru unitate», după cum scria Fericitul Ioan Paul al II-lea.

pr. Marius CERCHIZAN

„Săracii umblă goi, fără îmbrăcăminte și
istoviți de foame...” (Iov 24, 10)

Dragi cititori,

Am intrat deja în perioada de pregătire pentru Nașterea Fiului lui Dumnezeu. Rugăciunea în familie trebuie să fie un moment în care i se face loc oaspetelui care sosește în casa noastră. Oaspetele pe care îl sărbătorim în Post și la Crăciun este Isus, cel care trebuie să vină, potrivit promisiunii lui Dumnezeu, dar, în același timp, vom descoperi că mai sunt și alți oaspeți care așteaptă să-i invităm să mănânce cu noi. În același timp, la rugăciune, la post și ajun se adaugă milostenia sau caritatea trupească și sufletească. Atenția comunității noastre, în acest an, va fi orientată și îndreptată spre săraci. Săracii sunt primii și cei mai așteptați la masa Domnului, și acest lucru îl înțelegem ascultând cuvintele lui Isus. A avea un sărac la propria masă pare astăzi o experiență aproape imposibilă, departe de realitatea pe care o trăim, și totuși acest lucru nu poate să justifice faptul că aceasta este invitația pe care o face Isus: numai frații stau împreună la aceeași masă și frâng pâinea între ei. Nu putem să credem că „frați” este doar un termen, un cuvânt, un mod de a spune. Pentru cel care a ales să-l urmeze pe Isus, și să se numească creștin, acest termen are în sine misterul unei comuniuni universale care animă inimile oamenilor de pe tot pământul.

Sfântul Părinte ne amintește că *Anul Credinței*, în care tocmai am pășit, *este și o ocazie propice pentru a intensifica mărturia carității, apreciind că nu puțini creștini își dedică viața lor cu iubire celui care este singur, marginalizat sau exclus, ca fiind primul spre care trebuie mers și cel mai important care trebuie susținut, pentru că tocmai în el se reflectă însuși chipul lui Cristos.*

Pe parcursul acestui an bisericesc trebuie să ne întrebăm cine sunt acești săraci, acești frați aleși ai Domnului, și să ne întrebăm dacă sunt într-adevăr atât de departe de noi: poate că, astăzi, sărac nu este numai cel care nu are ce să mănânce și să se învelescă, ci și o familie care se află în dificultate, o persoană bolnavă sau bătrână, un copil orfan. Va fi important să învățăm în acest timp de post și rugăciune să facem un exercițiu de sărăcie: să învățăm să renunțăm la a avea ceva ce pare a fi bun, dar care nu ne este foarte necesar. Să renunțăm cu un scop, să renunțăm din iubire, pentru a da celui care are mult mai mare nevoie decât noi.

Ia și tu Cutia de Crăciun și pune în ea darul tău, expresie a renunțării tale, și ajută pe cel care se află în dificultate. Caritas Eparhial Oradea va direcționa ajutorul tău acolo unde este cea mai mare nevoie.

Pr. Olimpiu Todorean

CUTIA DE CRĂCIUN RENUNȚÂND SE POATE DĂRUI

Se poate renunța:

la o ciocolată, la un suc, la o prăjitură,
la un film, la o cafea, la un pachet de țigări,
la un vin, la o bere,
la ....

Tu la ce renunți?

Pune în **Cutia de Crăciun** darul tău, expresie a renunțării tale, și ajută pe cel care se află în dificultate.

Caritas Eparhial Oradea va direcționa ajutorul tău acolo unde este cea mai mare nevoie.

Modalitatea de returnare

Perioada de desfășurare a campaniei **Cutia de Crăciun** este **25 noiembrie – 23 decembrie 2012**

În cazul în care ați intrat în posesia **Cutiei de Crăciun** la biserică, aceasta se va returna voluntarilor Caritas duminică 23 decembrie;

În cazul în care ați intrat în posesia **Cutiei de Crăciun** la școală, aceasta se va returna dirigintilor și învățătoarelor clasei, în data de **19 decembrie 2012**;

În cazul în care ați intrat în posesia **Cutiei de Crăciun** în altă modalitate, aceasta se va returna la sediul asociației, **str. Mihai Pavel nr. 3, până în data de 24 decembrie 2012**;

Donația ta se va înregistra în actele contabile ale asociației, pe bază de chitanță fiscală.

ABONAMENTE

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista *Vestitorul* este necesar ca acesta să fie achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni. Abonamentul trebuie să fie plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2013**. Costul unui exemplar va fi de **1,5 LEI**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modificări de preț. Abonamentele se fac la: **Claudiu Boda**, Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8; 410445 - Oradea; jud. Bihor.

Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.